Memo

AAN : Gemeenteraad

VAN : wethouder A. Goudswaard namens college van burgemeester en wethouders

DATUM : 19 november 2025

BETREFT : Beantwoording artikel 42 vragen van de fractie VVD over Naleving AI Wetgeving

---

Op 27 oktober 2025 hebben wij vragen ontvangen van de fractie VVD over Naleving AI Wetgeving. Ingevolge artikel 42 van het Reglement van Orde informeren wij u als volgt.

Nederlandse gemeenten maken in toenemende mate gebruik van (generatieve) AI. Uit onderzoek blijkt dat ruim de helft van de ambtenaren bij gemeenten (generatieve) AI-tools gebruiken op eigen initiatief, zonder formele richtlijnen of ondersteuning. Hierdoor is er gebrek aan inzicht, wat het risico vergroot op datalekken, het gebruik van niet gevalideerde informatie of ongewenst gebruik van gevoelige informatie. Belangrijk is echter dat er op korte termijn voldoende zicht blijft hoe er met data van inwoners wordt omgegaan.
Wat de Westlandse VVD betreft is het hierbij belangrijk dat ambtenaren voldoende ondersteuning krijgen bij het gebruik van (generatieve) AI. Zo heeft bijvoorbeeld de gemeente Amsterdam al een eigen AI-tool ontwikkeld en is er inmiddels ook een overheidsbrede handreiking Generatieve AI. Dit brengt de fractie van de Westlandse VVD tot de volgende vragen:

Vraag 1
Heeft het college in beeld hoeveel Westlandse ambtenaren gebruik maken van (generatieve) AI en is er een duidelijk beleid geformuleerd voor het gebruik ervan? Wordt er bijvoorbeeld gebruik gemaakt van de hierboven genoemde handreiking?

Antwoord 1
Als gemeente hebben we vorig jaar een Handreiking voor AI-gebruik opgesteld en deze wordt actief en herhaaldelijk gecommuniceerd aan medewerkers.Deze interne handreiking is volledig in lijn met de handreikingen vanuit de Rijksoverheid en VNG.

Vraag 2
In hoeverre voldoet de gemeente Westland momenteel aan de verplichtingen uit de Europese AI-verordening (AI Act) en relevante nationale richtlijnen?

Antwoord 2
Gemeente Westland voldoet aan alle huidige nationale en internationale verplichtingen en richtlijnen omtrent het inzetten en gebruiken van AI-toepassingen.

Vraag 3
Heeft het college een actueel register van alle (generatieve) AI-systemen die de gemeente gebruikt of laat gebruiken? Indien dit niet het geval is wanneer staat deze inventarisatie gepland?

Memo

Antwoord 3
Alleen AI-systemen met een hoog risico moeten vanaf 2 augustus 2026 worden geregistreerd in de Europese database voor AI-systemen (artikel 49). Gemeente Westland maakt vooralsnog geen gebruik van AI-systemen met een hoog risico. Mocht gemeente Westland wel gebruik gaan maken van AI-systemen met een hoog risico mag u er vanuit gaan dat dit altijd volgens geldende richtlijnen gebeurd en dus ook, vanaf 2 augustus 2026, in de daarvoor beschikbaar gestelde Europese database zal worden geregistreerd.

Vraag 4
Welke systemen zijn volgens het college als 'hoog risico' geclassificeerd onder de AI-verordening en aan welke aanvullende eisen wordt daarvoor voldaan (documentatie, risicobeoordeling, externe audits, validatiecontrole van aangeleverde informatie)?

Antwoord 4
Gemeente Westland maakt op dit moment geen gebruik van verboden AI-systemen of – praktijken. De AI-verordening verbiedt in artikel 5 AI-praktijken die een onaanvaardbaar risico met zich meebrengen, zoals systemen of toepassingen de vrije keuze van mensen beperken, manipuleren of discrimineren.
De gemeente Westland maakt enkel gebruik van AI om een voorbereidende taak uit te voeren, daarmee valt het gebruik niet onder bijlage III, lid 5, sub a. van de AI- verordening.

Vraag 5
Wat is de geraamde tijdslijn waarop het college verwacht aan alle voor haar relevante AI-verplichtingen te voldoen?

Antwoord 5
Op dit moment voldoet gemeente Westland aan de huidige AI-verplichtingen. Als aangescherpte verplichtingen aanleiding geven tot aanpassingen van onze AI-inzet zal dit tijdig gerealiseerd worden.

Vraag 6
Welke risico's ziet het college in het niet tijdig voldoen aan de AI-verordening?

Antwoord 6
Als een gemeente niet tijdig voldoet aan de AI-verordening, loopt zij risico op boetes, reputatieschade en het moeten stopzetten van AI-systemen. Dit kan het vertrouwen van burgers schaden en innovatie binnen de organisatie belemmeren. Gelukkig zijn we als gemeente al begonnen met de eerste de belangrijkste stappen: het inventariseren van AI-systemen, het beoordelen van risico's, het toewijzen van verantwoordelijkheden en het vergroten van AI-geletterdheid. Ook hebben we opgeleide en gecertificeerde medewerkers in huis op het gebied van AI Compliance.

Vraag 7
Hoe kijkt het college naar het initiatief van de gemeente Amsterdam?

Antwoord 7

Memo

Als gemeente Westland kijken we continu naar initiatieven bij andere gemeenten en daarbuiten. Aangezien gemeente Westland geen ontwikkelgemeente op het gebied van ICT is, kiezen we altijd voor bewezen oplossingen. We kunnen ons hierin dan ook niet vergelijken met de ontwikkelorganisaties zoals de vier grote gemeenten, maar we hebben geregeld contact om ons te laten inspireren. Zodra hergebruik van bewezen initiatieven mogelijk is staat gemeente Westland hiervoor open, zoals ook in het Common Ground principe tussen gemeenten en VNG is vastgesteld.